

Wydział: BZ
Beata Czarnota tel. 9487
Termin wykonania zarządzenia: 31 marca 2011 r.
Projekt uchwały stanowi akt prawa miejscowego TAK/NIE
Publikacja w BIP: TAK/NIE

Numer rejestrowy projektu:
Data wpływu projektu:

ZARZĄDZENIE NR PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA Z DNIA

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego programu rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na obszarze Gminy Miejskiej Kraków w latach 2011 – 2014.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§1

Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Miejskiego programu rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na obszarze Gminy Miejskiej Kraków w latach 2011 - 2014

§2

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta Krakowa.

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Krakowa
z dnia

w sprawie przyjęcia Miejskiego programu rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na obszarze Gminy Miejskiej Kraków w latach 2011 - 2014

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm./, Rada Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Miejski program rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na obszarze Miasta Krakowa w latach 2011 – 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Projekt Programu przedkłada się w celu określenia przez Radę Miasta Krakowa szczegółowych form realizacji ustawy z dnia 5 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. W obecnie obowiązującym stanie prawnym opieka sprawowana nad dziećmi w wieku do lat 3 odbywa się poprzez: żłobki, działające jako publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.); opiekunki, wykonujące tę działalność jako zarejestrowaną działalność gospodarczą oraz inne formy, rejestrowane jako działalność gospodarcza, w przypadku gdy opieka świadczona jest dla większej grupy dzieci. Na terenie Miasta Krakowa instytucjonalną opieką nad dziećmi jest objętych 7,8 % dzieci w wieku 0 – 3 lat. Zgodnie z informacjami Ministra Pracy i Polityki Społecznej wydatki na żłobki na terenie całego kraju w 2008 r. wyniosły 319,3 mln zł (wszystkie wydatki identyfikowane w Rozdziale 85305; przyjęto liczbę dzieci przebywających w żłobkach na dzień 31.12.2008 r. – 29,1 tys. dzieci). Oznacza to, że w Krakowie utworzono 5,6 % ogółu miejsc żłobkowych w Polsce.

Celem Programu jest:

- stworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanych form opieki nad małymi dziećmi i poprawa standardów funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
- wsparcie rodziców zarówno w planach prokreacyjnych, jak i w procesie wychowywania dzieci
- umożliwienie rodzicom i opiekunom dzieci podjęcia aktywności zawodowej.

Uwarunkowania demograficzne Programu

Liczba dzieci urodzonych i zapisanych do żłobków samorządowych oraz liczba zawartych małżeństw w latach 1999 – 2009 w Krakowie.

Lata	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba urodzeń	5840	5806	5813	5688	5933	6162	6436	6670	6755	7537	7889
Liczba małżeństw	4202	3876	3603	3355	3480	3357	3557	3892	4214	4420	4412
Liczba dzieci zapisanych do żłobków	1716	1682	1628	1672	1576	1466	1495	1525	1580	1650	1650

*dane wg GUS – Biuletyn Statystyczny oraz Raporty o Stanie Miasta.

Prognozowane współczynniki dzietności ogólnej w miastach									
	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	
Polska	1,24	1,26	1,28	1,36	1,40	1,42	1,43	1,44	
Województwo Małopolskie	1,20	1,22	1,24	1,32	1,37	1,39	1,40	1,41	

*dane wg GUS

Na podstawie opracowań statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczących sytuacji demograficznej w polskich dużych miastach (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław) w ostatnich trzech dekadach sytuacja demograficzna Miasta przedstawiała się następująco:

- W latach 1984 – 2006 wzrost zaludnienia wystąpił w Warszawie (o 53 tys.) i w Krakowie (o 16 tys.). W Poznaniu i Wrocławiu wystąpił niewielki spadek ludności. W Łodzi liczba ludności zmniejszyła się o 89 tys.

- Ujemny przyrost naturalny najpóźniej (w roku 1992) pojawił się w Krakowie i Wrocławiu. Dodatkowo w Krakowie natężenie ujemnego przyrostu naturalnego było wyraźnie najmniejsze, co spowodowało, że tylko w Krakowie, spośród wielkich polskich miast przyrost naturalny w latach 1984 – 2006 był dodatni, choć w niewielkich rozmiarach.

- W latach 1984 – 1999 dynamika spadku liczby urodzeń była najmniejsza w Krakowie i w Warszawie. Liczbę urodzeń określają dwa czynniki: liczebność potencjalnych matek (kobiet w wieku rozrodczym oraz ich skłonność do posiadania dzieci (natężenie płodności). W 1985 r. w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu i Łodzi największą płodnością wyróżniały się kobiety w wieku 20-24 lata. W latach dziewięćdziesiątych maksymalny poziom płodności przesunął się do grupy w wieku 25-29 lat. Największy odsetek kobiet w wieku 25-29 i 30-34 lata, na które przypada dwie trzecie urodzeń był w Krakowie i w Warszawie a w obu tych miastach poziom ogólnego współczynnika płodności był w roku 2006 największy. Przy czym należy zauważyć, że w Krakowie w roku 2009 urodziło się 7889 dzieci, czyli więcej niż w roku 1990 (7839). Jednocześnie jest to o 3309 urodzeń mniej niż w roku 1984. Podstawowym miernikiem reprodukcji ludności jest współczynnik dzietności ogólnej. Wyraża on średnią liczbę dzieci, jaką urodziłaby kobieta w ciągu okresu rozrodczego (15-49 lat), przy stałym wzorcu płodności. Prostą zastępowalność pokoleń zapewnia współczynnik na poziomie ok. 2,10. W roku 1985 współczynniki dzietności we wszystkich „dużych miastach” nie zapewniały reprodukcji prostej, przy czym najwyższą wartość przyjmowały w Krakowie i Wrocławiu. W następnych latach poziom współczynników obniżał się. W Krakowie od roku 2007 notowany jest wzrastający dodatni przyrost naturalny (tj. przewaga urodzeń nad zgonami)

Skutki finansowe:

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 wprowadzając nowe formy realizacji zadań przewidzianych do finansowania przez gminy nie zapewniła środków finansowych na ich realizację (poza możliwością wprowadzenia opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonego przez Prezydenta Miasta Krakowa. Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektu rządowego wniesionego do Sejmu „projekt ustawy nie został uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego”. Ponadto „w przypadku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, proponowane rozwiązania nie będą powodowały wydatków innych niż te, które wynikają z obowiązujących przepisów” a „tworzenie nowych form opieki nad dziećmi przez gminy nie ma charakteru obligatoryjnego i zależne jest od możliwości organizacyjnych gminy”.

Oznacza, to że tworząc nowe zadania (oraz zmieniając formy dotychczasowych zadań) nie zapewniono gminom zwiększonych udziałów w dochodach publicznych. Jednocześnie zgodnie z art. 62 i 63 ustawy przewidziano możliwość ustanawiania rządowych programów wspierających rozwój instytucji opieki nad dziećmi a gminom stworzono możliwość uzyskiwania dotacji do wysokości 50 % kosztów realizacji nowych zadań (w przypadku opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym do 70 % tych kosztów). Jak wynika z Programu „Maluch” przyjętego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (marzec 2011 r.) na lata 2011-2013 na finansowanie Programu przewiduje się nakłady w kwotach 40 mln zł w 2011 r., 60 mln zł w 2012 r., 90 mln zł. w 2013 r. Jednocześnie wskazano, że przy udzieleniu dotacji preferowane będą te gminy, które m.in. „w chwili obecnej nie posiadają jakiegokolwiek

instytucji opieki nad dziećmi do lat 3” oraz „te gminy, w których dochody gminy w przeliczeniu na mieszkańca są niskie”. Mając na uwadze przewidywane kwoty dotacji w skali kraju (np. średnio na województwo w 2011 r. kwota 2,5 mln) oraz wskazane wyżej kryteria preferencji, możliwości uzyskania dofinansowania nowych zadań z budżetu państwa są bardzo ograniczone. Tym samym w przypadku Miasta Krakowa realizacja zakładanego Programu wymaga zaangażowania wyłącznie środków finansowych Miasta.

Oszacowanie skutków realizacji Programu na tym etapie nie jest precyzyjnie możliwe, ze względu na przyjęte założenia jego realizacji (w tym swoboda wyboru formy opieki). Możliwe jest szacunkowe wskazanie na możliwe konsekwencje finansowe, które zostaną uwzględnione w budżetach Miasta na rok 2012 i lata następne.

W roku 2010 koszty ogółem prowadzenia żłobków (w formie zakładów budżetowych) ponoszone przez gminę wyniosły ok. 17 800 zł (dotacja, inwestycje, remonty, środki przeznaczone na realizację zadań priorytetowych i powierzonych dzielnic Miasta Krakowa). Natomiast opłaty uzyskane od rodziców wyniosły około ok. 4 300 000 zł. Oznacza to, że wpłaty od rodziców pokryły koszt prowadzenia żłobków w 19 %. Biorąc za punkt wyjścia wydatki z budżetu Miasta w roku 2010 miesięczny koszt ponoszony przez Miasto związany z prowadzeniem jednego miejsca w żłobku samorządowym wyniósł 824 zł. Wraz z opłatami rodziców miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku w ubiegłym roku wyniósł ok. 1 000 zł.

Natomiast w roku 2011 szacunkowy koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku samorządowym (w formie jednostki budżetowej) wyniesie ok. 1 200 zł. Po odjęciu dochodów uzyskanych z opłat rodziców za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku, które jednostka przekazuje do Budżetu Miasta koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku wyniesie ok. 1000 zł. Oznacza to, że utworzenie dodatkowych 100 miejsc w żłobkach samorządowych związane jest szacunkowo ze wzrostem wydatków w kwocie ok. 1 200 000 zł.

Przy przyjęciu stawek dotacji zaproponowanych w odrębnych uchwałach Rady Miasta Krakowa, utworzenie dodatkowych 100 miejsc w żłobkach prowadzonych przez inne podmioty związane jest szacunkowo ze wzrostem wydatków w kwocie ok. 600 000 zł.

Przy przyjęciu stawek dotacji zaproponowanych w odrębnych uchwałach utworzenie dodatkowych 100 miejsc w klubach dziecięcych prowadzonych przez inne podmioty związane jest szacunkowo ze wzrostem wydatków w kwocie 360 000 zł.

Dodatkowo wzrosną wydatki na działanie UMK w związku z realizacją następujących zadań:

- prowadzenie rejestru nad żłobkami i klubami dziecięcymi;
- nadzór i kontrola zarejestrowanych żłobków i klubów dziecięcych;
- prowadzenie wykazu dziennych opiekunów, z którymi Miasto zawarło umowy;
- udzielanie i rozliczanie dotacji dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie opieki nad dzieckiem do 3 lat;

Koszt 1 etatu (stanowiska pracy w UMK) wynosi średnio ok. 72 000 zł rocznie. Poziom tych wydatków zależny jest od aktywności podmiotów zewnętrznych.

Miejski program rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na lata 2011 - 2014

Wstęp

Zapewnienie instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem do lat 3 jest aktualnie istotnym zagadnieniem społecznym i gospodarczym. Wpływa na to szereg czynników w tym m.in. demografia, sytuacja na rynku pracy, zmiana wzorców kulturowych i dążenie do godzenia życia rodzinnego i zawodowego, status materialny polskich rodzin. Zakres pożądanej ingerencji państwa (w tym także jednostek samorządowych) w proces opieki i wychowywania małego dziecka jest przedmiotem badań różnych dyscyplin naukowych. Obserwowana jest tendencja obejmowania opieką instytucjonalną dzieci w coraz młodszym wieku. Znajduje to wyraz w dokumentach programowych instytucji europejskich oraz prawodawstwie krajowym. W dniu 4 lutego 2011 r. Sejm uchwalił ustawę o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Niniejszy Program rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na lata 2011 – 2014 koncentruje się na ustaleniu planu działań miasta Krakowa związanych z wykorzystaniem nowych możliwości prawnych. Program stanowi rozwinięcie celu strategii rozwoju miasta jako miejsca przyjaznego rodzinie (m.in. następujące zapisy Strategii: *„Szczególną troską ze strony Samorządu Miasta otoczyć należy rodziny wielodzietne realizujące zadania społeczne w szerszym wymiarze i podejmujące zwiększony trud wychowania przyszłych pokoleń mieszkańców (...). Kraków miastem przyjaznym rodzinie, atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pobytu(...). Samorząd winien wspierać rodziny w pełnieniu ich funkcji wychowawczych. System edukacji nie może dominować w procesie wychowawczym, powinien jedynie służyć rodzinom pomocą w dziele wychowania”*). Realizacja programu może przyczynić się również do podniesienia aktywności społecznej, zawodowej oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

1. Opis stanu aktualnego

1.1. Demografia

Jak wskazują dane demograficzne od 2003 r. notuje się wzrost liczby urodzeń w Krakowie (dla porównania w 2000 r. liczba urodzeń w Krakowie wyniosła 5805, a w 2009 urodziło się 7889 dzieci). Jednym z głównych czynników wpływających na poziom zapotrzebowania na działalność opieki instytucjonalnej jest sytuacja demograficzna. Analiza danych demograficznych przeprowadzona przez GUS (szerzej przedstawionych w uzasadnieniu) wskazuje, że Miasto Kraków przoduje niemal pod każdym względem w statystykach demograficznych: trwania życia, liczby urodzeń. Rozwój gospodarczy, poprawa sytuacji materialnej rodzin, rozwój usług społecznych oraz korzystna, dobrze przemyślana polityka rodzinna mogą wpłynąć na zmianę podejścia młodych osób do posiadania dzieci oraz łączenia kształcenia, pracy zawodowej z tworzeniem rodziny oraz prokreacją. Wiek kwalifikujący do objęcia opieką w żłobku to wiek od 5 miesięcy do 3 lat. Do 1991 r. funkcjonowały w Krakowie 32 żłobki samorządowe. Od 1991 do 2004 r. zlikwidowanych zostało 10 żłobków, ze względu na brak zainteresowania taką formą opieki przez rodziców i koniecznością ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem budynku i personelu medycznego. Z przedstawionych uwarunkowań demograficznych wynika, że:

- wzrasta zapotrzebowanie na miejsca opieki nad dzieckiem do lat 3,
- taka sytuacja będzie się utrzymywać co najmniej przez kilka najbliższych lat.

1.2. Istniejące formy instytucjonalnej opieki nad dzieckiem do lat 3

Prowadzenie i utrzymanie żłobków samorządowych należy do zadań własnych Gminy Miejskiej Kraków, ale nie jest zadaniem obowiązkowym (jak np. w przypadku prowadzenia przedszkoli i szkół). Gmina ponosi znaczne nakłady na utrzymanie 22 żłobków samorządowych, dysponujących 1 800 miejscami (średnia w 2010 r.).

W roku 2010 koszty ogółem prowadzenia żłobków (w formie zakładów budżetowych) ponoszone przez gminę wyniosły ok. 17 800 zł (dotacja, inwestycje, remonty, środki przeznaczone na realizację zadań priorytetowych i powierzonych dzielnic Miasta Krakowa).

Natomiast opłaty uzyskane od rodziców wyniosły około ok. 4 300 000 zł. Oznacza to, że wpłaty od rodziców pokryły koszt prowadzenia żłobków w 19 %. Biorąc za punkt wyjścia wydatki z budżetu Miasta w roku 2010 miesięczny koszt ponoszony przez Miasto związany z prowadzeniem jednego miejsca w żłobku samorządowym wyniósł 824 zł. Wraz z opłatami rodziców miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku w ubiegłym roku wyniósł ok. 1 000 zł. Na realizację tego zadania w 2011 roku w budżecie Miasta Krakowa zostały zabezpieczone środki w wysokości 25 897 900 zł (wydatki bieżące i inwestycyjne). W tym ponad 16 000 000 zł na pokrycie kosztów utrzymania personelu (wynagrodzenia). Oznacza to, że aktualnie na utrzymanie jednego miejsca w żłobku Miasto miesięcznie przeznaczona kwotę 1200 zł. Do ww. kosztów należy również dodać koszty ponoszone na utrzymanie stanowisk pracy w Urzędzie Miasta Krakowa ok. 72 000 rocznie. Gmina Miejska Kraków systematycznie zwiększa liczbę miejsc w żłobkach samorządowych poprzez pozyskiwanie dodatkowych miejsc w istniejących budynkach żłobków (zagospodarowanie dodatkowych pomieszczeń), a także poprzez zlecenie organizacji opieki nad dzieckiem do lat 3 podmiotom niepublicznym. Problem braku miejsc w żłobkach samorządowych dotyczy wszystkich dużych miast polskich. Liczba dzieci oczekujących na miejsce w żłobku obejmuje także dzieci, które mają zapewnianą przez rodziców opiekę w innej formie, cały czas oczekując na przyjęcie do żłobka. W latach 2009-2010 Miasto podejmowało próby nawiązania współpracy z przedsiębiorcami, oferując chęć pokrycia części kosztów prowadzenia takich placówek (przyszkolowych) Wcześniejsze działania dotyczące współpracy z pracodawcami było utrudnione ze względu na to, że dopiero od końca roku 2008 po zmianie przepisów ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych stało się możliwe przeznaczanie środków z tego Funduszu na organizację miejsc opieki nad dzieckiem pracownika lub dopłata do takiego miejsca.

Gmina w przyjętych regulacjach organizuje opiekę dla dzieci do lat 3 nie tylko w żłobkach samorządowych. Zgodnie z Uchwałą Nr LXXXVII/1144/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków” 2010–2012, w ramach zadania związanego z zapewnieniem opieki nad dzieckiem w wieku od 5 miesięcy do 3 lat, Gmina Miejska Kraków podjęła działania polegające na wprowadzeniu możliwości ogłaszania konkursów w zakresie sprawowania opieki nad dzieckiem przez podmioty inne niż miejskie żłobki. Od 1 września br. 2010 r. realizowany był pilotażowy program na prowadzenie 47 miejsc u podmiotów prywatnych. W dniu 27 grudnia 2010 r. zakończyła się procedura przetargowa w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat (45 miejsc). Wybrano 3 wykonawców, z którymi zostały podpisane umowy na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. Docelowo do końca I półrocza 2011 r. planowane jest zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi sprawowanej przez podmioty prywatne do 65 miejsc.

Na terenie Miasta Krakowa (według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2010 r.) zarejestrowanych jest 117 podmiotów prowadzących działalność w zakresie

dziennej opieki nad dzieckiem (Polska Klasyfikacja Działalności – 88.91.Z). Z czego tylko w roku 2010 zarejestrowały się 44 podmioty.

Zainteresowanie opieką organizowaną przez Gminę wynika z jednej strony z jakości świadczonych usług w żłobkach samorządowych, z drugiej strony usługi świadczone przez inne podmioty nie są konkurencyjne cenowo (rodzice pokrywają nie 19 % kosztów działalności jak w żłobkach samorządowych ale 100 %).

2. Założenia ogólne i zakładane cele Programu

2.1. Pomocnicza rola opieki instytucjonalnej

Przyjmuje się jako założenie programu pomocniczą rolę opieki instytucjonalnej. Oznacza to, że forma takiej opieki jest fakultatywną i pozostaje do decyzji (wyboru) rodziców (opiekunów) dziecka. Jednocześnie zakłada się, że w tych przypadkach, w których zainteresowani wyrażają gotowość skorzystania z innych niż rodzicielska form opieki nad małym dzieckiem Miasto Kraków dążyć będzie w perspektywie roku 2014 do stworzenia warunków dla zapewniania opieki instytucjonalnej wszystkim zainteresowanym i w wybranej przez nich formie.

2.2. Równe traktowanie form opieki instytucjonalnej

Dotychczasowe regulacje prawne ograniczały formy prowadzenia działalności opiekuńczej nad małym dzieckiem (szerzej punkt 1.2). Mając na uwadze wprowadzoną różnorodność form opieki przyjmuje się, że decyzja o korzystaniu z poszczególnych form tej opieki winna być pozostawiona wyborowi rodziców. Stąd też w działaniach Miasta nie przewiduje się preferowania konkretnych form. Zakłada się tym samym, że w zależności od stopnia zainteresowania środki publiczne (i inne działania Miasta) przeznaczane na te cele zależą będą od wyboru podejmowanego przez zainteresowanych.

2.3. Zwiększenie dostępności do instytucjonalnej opieki nad dzieckiem

Zasadniczym celem Programu jest doprowadzenie w perspektywie roku 2014 do sytuacji, w której na terenie Miasta Krakowa rodzice decydujący się na skorzystanie z instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem będą mogli skorzystać z wybranej przez siebie formy tej opieki. Mając na uwadze założenia określone w punktach 2.1 i 2.2 nie określa się z góry preferowanych form organizacji opieki, ani docelowej liczby miejsc organizowanych w poszczególnych formach. Zarówno liczba miejsc zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3, jak i szczegółowa struktura tych miejsc (według przewidzianych w Programie form) winna być następstwem decyzji rodziców/opiekunów dzieci.

3. Formy realizacji

3.1 Żłobki samorządowe

Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od 20 tygodnia życia. Żłobki mogą tworzyć i prowadzić: gminy (w formie jednostek budżetowych); osoby fizyczne; osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Zadania żłobka, to w szczególności: zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych; zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka; prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka. W żłobku zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 10 godzin dziennie

względem każdego dziecka, z tym, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki w żłobku może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą. W żłobku zapewnia się wyżywienie przebywającym w nim dzieciom. Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci w żłobku.

Gmina Miejska Kraków prowadzi 22 żłobki samorządowe dysponują 1 800 miejscami (średnia w 2010 r.) i zatrudniają 402 osoby. W latach 2007-2010 z budżetu Miasta Krakowa przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych w żłobkach samorządowych ogółem 3 mln zł. Wskazane środki finansowe wydatkowano na realizację zadań objętych tzw. programem dostosowawczym wynikającym z przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568 z późn. zm.). Przepisy nowej ustawy bardzo ogólnie traktują wymogi lokalowe żłobków. Natomiast szczegółowe wymagania sprecyzować ma Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych, który łagodzi przepisy dotyczące bazy lokalowej. Dotychczasowe przepisy określały, że w salach pobytu dzieci minimalna powierzchnia pomieszczenia na 1 dziecko powinna wynosić 3 m², natomiast projekt rozporządzenia przewiduje 2 – 2,5 m².

Liczba miejsc w żłobkach samorządowych i placówkach niepublicznych (z którymi Miasto zawarło umowy w zakresie opieki nad dzieckiem do 3 lat) w okresie do 12 mies. od przyjęcia Programu może wzrosnąć do 2 115 miejsc:

- w przypadku dostosowania żłobków samorządowych do minimalnych wymagań określonych w ww. projekcie rozporządzenia będzie możliwe przyjęcie większej liczby dzieci. Liczba miejsc w żłobkach może zostać zwiększona, co najmniej do 1900,
- w związku z odbudową budynku Żłobka nr 30 przy ul. Majora 18 liczba miejsc w żłobkach samorządowych zwiększy się o kolejne 100 miejsc,
- w związku z planowanym nabyciem przez Miasto lokalu na prowadzenie opieki nad dziećmi do lat 3 w okolicy os. Złocień, możliwe jest zwiększenie liczby miejsc o co najmniej 50,
- w związku z zakupem miejsc w placówkach niepublicznych w 2011 zakupionych zostało 45 miejsc, a planowany jest zakup dodatkowych 20.

3.2 Określenie warunków prowadzenia działalności przez podmioty inne niż Gmina

Z uwzględnieniem zasad przedstawionych w rozdziale 2 Programu przyjmuje się, że:

1) Podmioty prowadzące żłobek mogą otrzymać na każde dziecko objęte opieką w żłobku dotację celową z budżetu Gminy. Wysokość i zasady ustalania dotacji celowej, określi Rada Miasta Krakowa w drodze odrębnej uchwały. Przyjmuje się jako założenie preferowanie tych podmiotów, którzy będą posiadali deklaracje rodziców (opiekunów prawnych) o zamiarze zapisania dziecka do prowadzonego przez nie żłobka oraz zapewnią opiekę nad dziećmi w wymiarze przynajmniej 5 godzin dziennie. Od 1 stycznia 2012 roku zakłada się udzielanie dotacji podmiotom, które zgłoszą gotowość do prowadzenia tego rodzaju działalności nie później niż do końca września 2011.

2) Podmioty, które zarejestrują klub dziecięcy będą mogły otrzymać na każde dziecko objęte opieką w klubie dziecięcym dotację celową z budżetu gminy. Wysokość i zasady ustalania dotacji celowej określi Rada Miasta Krakowa w drodze odrębnej uchwały. Preferowane będą te podmioty, które będą posiadały wstępne deklaracje rodziców (opiekunów prawnych) o zamiarze zapisania dziecka do prowadzonego przez podmiotu oraz zapewnią opiekę nad dziećmi w wymiarze przynajmniej 3 godzin dziennie. Od 1 stycznia 2012 roku zakłada się

udzielanie dotacji podmiotom, które zgłoszą gotowość do prowadzenia tego rodzaju działalności nie później niż do końca września 2011.

3) Przy uwzględnieniu analizy stopnia zainteresowania podmiotów innych niż Gmina rozważone zostanie zlecenie organizacji opieki sprawowanej w formie żłobka lub/i klubu dziecięcego podmiotom zewnętrznym. Do wyłaniania podmiotów mających organizować opiekę stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z uwzględnieniem powyższych założeń planuje się ogłoszenie konkursu w okresie 12 miesięcy od wejścia w życie Programu.

4) Opiekun dzienny.

Opiekun dzienny to osoba fizyczna zatrudniana przez Gminę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od 20 tygodnia życia. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad trojgiem dzieci. Do zadań dziennego opiekuna należy w szczególności: zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych. Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w lokalu, do którego posiada tytuł prawny. Rodzice są zobowiązani do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dzieci u dziennego opiekuna. Z tym, że maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, Rada Miasta.

Prezydent Miasta Krakowa wybiera dziennych opiekunów w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Z uwzględnieniem powyższych założeń planuje się ogłoszenie konkursu w okresie 12 miesięcy od wejścia w życie Programu.

5) Niania – to zgodnie z przepisami ustawy osoba fizyczna sprawująca opiekę nad dziećmi na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowa jest zawierana między nianią a rodzicami/rodzicem samotnie wychowującym dziecko. Niania sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia. Za nianię, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne, opłaca w części Zakład Ubezpieczeń Społecznych (od podstawy stanowiącej kwotę nie wyższą niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę), w części rodzic (od podstawy stanowiącej kwotę nadwyżki nad kwotą minimalnego wynagrodzenia).

Przedstawiona w tym punkcie forma działalności przewiduje ograniczone zaangażowanie Gminy. Dla stworzenia warunków dla podejmowania i jej prowadzenia przewiduje się działania opisane w punkcie 3.3

3.3 Działania wspierające powstawanie i działalność opiekuńczą nad dzieckiem do lat 3

Zarówno dla form instytucjonalnych (żłobki i kluby dziecięce) jak i dla pozostałych form opieki przewiduje się określone poniżej działania wspierające.

1) Współpraca z dysponentami lokali i budynków

W terminie do 6 miesięcy od wejścia w życie Programu zostanie ogłoszone podjęcie przez Miasto współpracy z podmiotami dysponującymi lokalami użytkowymi (deweloperzy, spółdzielnie mieszkaniowe, inni dysponenci lokali) w celu wyboru zainteresowanych podpisaniem porozumienia o współpracy w celu utworzenia miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3.

2) Kontynuowane będą w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, zadania związane z współfinansowaniem przez Miasto miejsc opieki nad dzieckiem u podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

3) Podjęte zostaną działania informacyjne kierowane do rodziców. Przewiduje się uruchomienie w Urzędzie Miasta Krakowa punktu konsultacyjnego dla rodziców dzieci w wieku do lat 3, w którym osobiście, telefonicznie oraz e-mailem będzie można na bieżąco uzyskać informacje o uwarunkowaniach prawnych, finansowych i organizacyjnych związanych z różnymi formami opieki wynikającymi z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

4) Przewiduje się uruchomienie punktu konsultacyjnego dla podmiotów zainteresowanych podjęciem działalności przewidzianej w Programie, w którym osobiście, telefonicznie oraz e-mailem będzie można na bieżąco uzyskać informacje o uwarunkowaniach prawnych, finansowych i organizacyjnych związanych z rozpoczęciem działalności uwarunkowanej przepisami ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

5) Wydzielona zostanie baza lokalowa z zasobu gminnego z przeznaczeniem na prowadzenie działalności opiekuńczej nad dzieckiem do lat 3.

6) Podjęte zostaną działania mające na celu ożywienie rynku pracy w związku z realizacją Programu (we współpracy z Grodzkim Urzędem Pracy). Dla matek, które zamierzają powrócić do pracy po urodzeniu dziecka Grodzki Urząd Pracy w Krakowie w ramach instrumentów wspierających, zorganizuje warsztaty polegające na wyposażeniu ich w narzędzia, dzięki którym nabędą wiedzę o sposobach poruszania się po rynku pracy oraz działania aktywizujące w formie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w kosztach opieki nad dzieckiem do lat 3.

7) Nawiązana zostanie współpraca Grodzkiego Urzędu Pracy z jednostkami szkoleniowymi w celu efektywnego, finansowego wsparcia osób, które będą pracować w zawodzie opiekuna dziennego, opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym i muszą uzupełnić kwalifikacje poprzez uaktualnienie, uzupełnienie wiedzy i umiejętności potrzebnych do pracy.

8) Zakłada się priorytetowe traktowanie osób bezrobotnych, których zamierzeniem będzie podjęcie działalności gospodarczej w formie klubu dziecięcego lub żłobka poprzez dofinansowanie działalności gospodarczej i przyznanie jednorazowych środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności

4. Nowe zadania administracyjne Miasta

Zgodnie z nowym stanem prawnym na Miasto nałożono następujące zadania o charakterze administracyjnym: prowadzenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych, prowadzenie wykazu dziennych opiekunów, z którymi zawarto umowę, sprawowanie nadzoru nad żłobkiem, klubem dziecięcym oraz dziennym opiekunem w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi

w wieku do lat 3 i przekazywania ich właściwemu wojewodzie. Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, zwanego dalej „rejestrem”. Prowadzenie rejestru jest nowym zadaniem nałożonym na Prezydenta Miasta. Wpis do rejestru podlega opłacie, która stanowi dochód własny gminy. Ponadto Prezydent Miasta został zobowiązany do prowadzenia wykazu dziennych opiekunów, z którymi zawarł umowę. Ustawa nałożyła na Prezydenta Miasta obowiązek sprawowania nadzoru nad żłobkiem, klubem dziecięcym oraz dziennym opiekunem w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki. Nadzór sprawowany jest na podstawie planu nadzoru przyjętego przez Radę Gminy w drodze uchwały. Czynności nadzorczych dokonują osoby upoważnione przez Prezydenta Miasta. Gmina jest zobowiązana do sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej. Do tego zadania stosuje się oprogramowanie zgodne z wymaganiami, które określi minister właściwy do spraw rodziny, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji - w drodze rozporządzenia.

5. Sprawozdawczość i wskaźniki oceny.

Prezydent Miasta Krakowa przedstawi Radzie Miasta Krakowa roczne sprawozdanie z realizacji Programu do końca I kwartału roku następnego. Sprawozdanie będzie zawierało m.in. informacje dotyczące liczby utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, liczby podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce zarejestrowanych przez Prezydenta Miasta Krakowa, kontroli prowadzonych w trybie nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi, wykazu dziennych opiekunów, realizacji zadań przewidzianych w Programie z uwzględnieniem ich kosztów finansowych

Ponadto Gmina jest zobowiązana do sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej. Systemy teleinformatyczne stosowane w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie określonym w ustawie stanowią integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.2). Minister właściwy do spraw rodziny określi w drodze rozporządzenia wzór, terminy i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę.